

Sygn. akt III AUa 688/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SA Małgorzata Pasek
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 22 maja 2015 r. sygn. akt VII U 2412/14

oddala apelację.

Elżbieta Czaja Małgorzata Rokicka – Radoniewicz Małgorzata Pasek

Sygn. akt III AUa 688/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił A. C. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 30 września 2014 roku nie uznała wnioskodawcy za niezdolnego do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. C. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, nie zgadzając się z ustaleniem, iż obecny stan jego zdrowia pozwala mu na wykonywanie pracy zawodowej. Wskazał, iż w szczególności schorzenia neurologiczne tj. schorzenia kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego współistniejące z chorobami układu pokarmowego uniemożliwiają mu wykonywanie pracy zawodowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2015 roku Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił A. C. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 2 września 2014 roku do 31 sierpnia 2016 roku.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

A. C., urodzony (...), posiada wykształcenie średnie techniczne w zawodzie technik – mechanik, pracował m. in. jako ślusarz, tólarz w metalu, moter – mechanik silników spalinowych, mechanik, monter samochodów, operator wielomaszynowy. Pracował zawodowo do 31 grudnia 2013 roku. Od dnia 20 stycznia 2013 roku do dnia 19 maja 2013 roku oraz następnie w okresie od 4 czerwca 2014 roku do 1 września 2014 roku uprawniony był do świadczenia rehabilitacyjnego.

W dniu 7 sierpnia 2014 roku A. C. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 27 sierpnia 2014 roku stwierdził u skarżącego przewlekłe naruszenie sprawności organizmu w przebiegu zaburzenia funkcji ruchu i ustalił mu uprawnienie do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 6 miesięcy. Natomiast Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, że A. C. jest osobą zdolną do prac.

Na podstawie opinii biegłych z zakresu neurologii i gastrologii Sąd ustalił, że A. C. jest częściowo niezdolny do pracy od dnia złożenia wniosku o prawo do renty tj. od 7 sierpnia 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2016 roku z powodu schorzeń neurologicznych: przewlekłego zespołu bólowego korzeniowego szyjnego i lędźwiowego, wielopoziomowej protruzji dysku w odcinku szyjnym i lędźwiowym, zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa i stawów oraz współistniejącego schorzenia gastrologicznego – zapalenia śluzówki górnego odcinka przewodu pokarmowego.

Biegły neurolog wskazał, iż wnioskodawca leczy się od 2012 roku z powodu postępujących dolegliwości bólowych kręgosłupa lędźwiowego i szyjnego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych, protruzji dysków ze zwężeniem kanału kręgowego, ucisku na korzenie nerwowe. Opiniowany odbył z tego powodu dwukrotną rehabilitację ZUS, nie uzyskano jednak poprawy. Utrzymywały się objawy korzeniowe i ograniczenia ruchomości. W czerwcu przebywał na Oddziale Neurologii z powodu znacznego nasilenia dolegliwości. Uzyskano wówczas złagodzenie objawów. W badaniu dokonanym przez biegłych zaobserwowano objawy korzeniowe 50°-60°, brak możliwości wykonania przysiadu, zaniki mięśni podudzia prawego i zwiócenie mięśni podudzia i uda prawego. Bardzo słabe odruchy głębokie, prawy skokowy wyraźnie słabszy. Chód powolny z utykaniem na kończynę prawą. W tym stanie, w opinii neurologa, wnioskodawca nie jest zdolny do wykonywania pracy fizycznej zgodnej z jego kwalifikacjami, wymagającej sprawności i pełnej ruchomości kręgosłupa. Nadto po długotrwałym leczeniu środkami przeciwbólowymi wystąpiło u wnioskodawcy zapalenie śluzówki żołądka oraz choroba refluksowa. Stan ten utrudnia leczenie schorzenia głównego, gdyż skarżący nie może przyjmować niesteroidowych leków przeciwzapalnych ((...)).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołaną opinię biegłych lekarzy specjalistów z zakresu neurologii i gastrologii. Biegli częściową niezdolność do pracy wnioskodawcy wiązali przede wszystkim z zaawansowaniem chorób kręgosłupa oraz współistniejącym schorzeniem gastrologicznym, którego występowanie utrudnia w sposób znaczny leczenie schorzenia głównego.

Do opinii tej pozwany organ rentowy zgłosił zastrzeżenia, podnosząc iż nie zgadza się z oceną dokonaną przez biegłych lekarzy sądowych i wnosząc o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego neurochirurga. W szczególności podniesiono, powołując się na orzeczenie konsultanta z zakresu neurologii, iż dokumentacja obrazowa nie uzasadnia przedstawionego przez biegłych obrazu klinicznego i nie uzasadnia uznania niezdolności do pracy.

Sąd uznał, że opinia biegłych jest jednoznaczna, jasna i logicznie argumentowana, zastrzeżenia zgłoszone przez organ rentowy mają zaś charakter wyłącznie polemiczny. Biegli wydając opinię przeanalizowali całość dokumentacji medycznej z leczenia wnioskodawcy oraz dokonali badania skarżącego. Wydając własną ocenę stanu jego zdrowia odnieśli się do wszelkich wykonywanych przez niego badań diagnostycznych kręgosłupa, rozpoznań poczynionych przez lekarzy leczących wnioskodawcę oraz w trakcie leczenia szpitalnego. Odnieśli się również do badania

przeprowadzonego przez konsultanta ZUS z zakresu neurologii. Opinię swoją wydali mając w polu widzenia całość materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie a także kwalifikacje zawodowe wnioskodawcy. Sąd nie znalazł powodu, aby ocenę te kwestionować. Biegli są specjalistami w swojej dziedzinie, mają wieloletnie doświadczenie kliniczne. W takiej sytuacji nie zachodził potrzeba aby wywoływać opinię kolejnego biegłego, tym bardziej z zakresu neurochirurgii. Zaznaczyć bowiem należy, iż kwalifikacja wnioskodawcy do leczenia operacyjnego nie ma wpływu na obecną ocenę jego stanu zdrowia. Niezdolność do pracy orzeczona przez biegłego neurologa i gastrologa ma bowiem charakter okresowy, gdyż stwierdzili oni, że istnieją rokowania co do poprawy stanu zdrowia wnioskodawcy. Będzie on bowiem podlegać kolejnej weryfikacji we wrześniu 2016 roku. Sąd uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1442) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 i 7 ustawy albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Pojęcie niezdolności do pracy zdefiniowane zostało w art. 12 cytowanej ustawy, który to przepis stanowi, iż niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Wnioskodawca legitymuje się łącznym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 36 lat, 11 miesięcy i 2 dni, do 31 grudnia 2013 roku pozostawał praktycznie nieprzerwanie w ubezpieczeniu. Od dnia 4 czerwca 2014 roku do dnia 1 września 2014 roku był uprawniony do zasiłku rehabilitacyjnego. Nadto ustalony w niniejszym postępowaniu stan faktyczny jednoznacznie wskazuje, że A. C. jest osobą częściowo niezdolną do pracy od dnia złożenia wniosku tj. od 7 sierpnia 2014 roku, przez okres 2 lat, do 31 sierpnia 2016 roku.

Z tych względów zaskarżoną decyzję należało zmienić przyznając A. C. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 2 września 2014 roku tj. od dnia następującego po zakończeniu pobierania zasiłku rehabilitacyjnego, do dnia 31 sierpnia 2016 roku.

Z powyższych względów, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 56 ust. 1 p. 1 w zw. z art.12 ust. 1 i 3 oraz art.13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, oraz naruszenie prawa procesowego tj. art.233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów.

Wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania. Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Z prawidłowych ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy, wynika, że wnioskodawca spełnia warunki wymagane do nabycia prawa do renty – został uznany za osobę niezdolną do pracy, niezdolność ta powstała w okresie

podlegania ubezpieczeniu społecznemu oraz w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy wykazał wymagany okres składkowy i nieskładkowy. Organ rentowy w apelacji kwestionuje ocenę stanu zdrowia wnioskodawcy oraz uznanie go za osobę niezdolną do pracy.

Z opinii biegłych sądowych lekarzy odpowiednich spełnialności powołanych przez Sąd Okręgowy wynika, że przy ocenie stanu zdrowia wnioskodawcy i uznaniu, że stwierdzone u niego schorzenia naruszają funkcjonowanie organizmu w stopniu sprowadzającym niezdolność do pracy, biegli oparli się na dokumentacji medycznej z dotychczasowego leczenia, wynikach badania oraz przeanalizowali aktualne wyniki badań wnioskodawcy. Sąd Okręgowy, dokonując oceny prawidłowości wydanej opinii uznał ją za miarodajny dowód, a stanowisko należycie uzasadnił, wbrew zarzutom apelacji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów zakreślonych w przepisie art.233 § 1 KPC. Biegli w sposób stanowczy i pewny wypowiedzieli się co do stanu zdrowia wnioskodawcy i ograniczeniu zdolności do pracy. Ocena wartości opinii przez Sąd w świetle dokładnego uzasadnienia opinii nie budzi wątpliwości.

Jak trafnie zaznaczył Sąd Okręgowy, kwalifikacja wnioskodawcy do leczenia operacyjnego, co do której mógłby się wypowiadać biegły neurochirurg, nie ma wpływu na obecną ocenę jego stanu zdrowia. Niezdolność do pracy orzeczona przez biegłego neurologa i gastrologa ma bowiem charakter okresowy, i może podlegać kolejnej weryfikacji we wrześniu 2016 roku.

W tym miejscu dodatkowo należy podnieść, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zarówno Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych, dopiero w wypadku oddalenia konkretnego wniosku dowodowego i zgłoszenia, w sposób odpowiadający prawu, a zatem z przedstawieniem odpowiedniej argumentacji prawnej zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c., przy wpisaniu treści tegoż do protokołu rozprawy, możliwym byłoby postawienie w apelacji ewentualnego, skutecznego zarzutu niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy. Tylko bowiem poprzez tak sformułowany zarzut apelujący może kwestionować niezasadne w jego odczuciu oddalenie wniosku dowodowego, przeciwko któremu oponował i to w sposób pozwalający Sądowi na zmianę, w toczącym się już postępowaniu, a nie w przyszłym postępowaniu odwoławczym, swojego stanowiska co do dopuszczenia określonego dowodu na jednoznacznie określoną, istotną dla sprawy okoliczność (tak też SA w Katowicach w wyroku z 7 lutego 2013 r., V ACa 718/12; LEX nr 1286530). Celem regulacji z art. 162 k.p.c. bowiem jest pobudzenie inicjatywy stron w doprowadzeniu do szybkiego usunięcia dostrzeżonych przez nie naruszeń przepisów postępowania i umożliwienie sądowi niezwłocznego naprawienia błędu. Cel taki byłby zatem trudny do osiągnięcia przy założeniu, że strona, która we właściwym czasie nie zgłosiła odpowiedniego zastrzeżenia, może powoływać się na rzekome uchybienia procesowe Sądu I instancji dopiero po raz pierwszy w środku zaskarżenia (tak też SN w wyroku z 6 grudnia 2012 r., III CSK 62/12; LEX nr 1293777).

Sąd Apelacyjny uznał, że ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji, są prawidłowe pod względem faktycznym. Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art.233 § 1 KPC. Zarzuty organu rentowego podnoszone w apelacji są polemiką z opinią biegłego – fakt niezgadzania się z wnioskami opinii nie stanowi wystarczającej podstawy do uznania, że wyrok został wydany z naruszeniem prawa. W tej sytuacji brak jest podstaw do kwestionowania zasadności stanowiska Sądu Okręgowego w przedmiocie oceny mocy dowodowej opinii biegłych specjalistów.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przepisów art.12 i 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z brzmieniem art.12 ust.3 powołanej ustawy częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z uzasadnienia opinii wynika jednoznacznie, że biegli wzięli pod uwagę wszystkie kryteria uwzględniane przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy ustalając, że wnioskodawca jest niezdolny do pracy, a stwierdzona częściowa niezdolność do pracy ma charakter okresowy. Skoro biegli uznali wnioskodawcę za niezdolnego do pracy, to słusznie Sąd Okręgowy orzekł, że

odwołanie jest za zasadne i na mocy art.57 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił prawo do renty.

Z tych względów i na mocy powołanych powyżej przepisów oraz na podstawie art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.